

POKROK ZÁPADU

Založen 1871.

Omaha, Neb., ve středu, dne 1. srpna 1906.

Ročník XXXVI--Číslo 1.

Nový vynález.

V poslední době mnoho se mluví o novém vynálezu, jehož původcem jest prostý dělník J. B. Fowler, v Portland, Ore. Tým dokázal, že telefonem nejen možno vyřizovati různá sdělení, ale lze zároveň osobu s ním mluvit, viděti, což ještě před krátkým časem považovalo se za nemožnost. Již hned tehdy, když prof. Alexander Graham Bell vynalezl telefon, byly pronášeny různé náhledy o tomto telefonu. Leč všechny ty řeči ukázaly se bezpodstatnými a uskutečnění myšlenky nemožné. Před pěti roky ohlásil Francouz dr. Sylvester, že vynalezl telefon, jímž možno hovořícím osobám vzájemně se viděti. Francouzská vláda koupila tento vynález za 5 milionů dolarů a slíbila je ihned vyplatiti, ukáže-li se vynález dokonalejším. Leč francouzská vláda přemýšlela se, že tento "viděcí" telefon nemá žádné ceny, ježto neukazuje. Ve světě vědeckém pokusy ty vzbudily pouze úsměv. Sám profesor Bell vyjádřil se o tomto telefonu, že není sice věci nemožnou, ale že to bude trvati ještě celé věky, než se myšlenka tato uskuteční. A přece než se kdo nadál, vynalezl prostý dělník J. B. Fowler telefon, jímž možno se zároveň viděti. Fowler je sklénářem a již jako hoch 17-letý vynalezl nový způsob dělání nápisů na skle. Později pracoval v Bellaire, O., kdež často uloženo mu bylo superintendentem, aby přijímal telefonické zprávy. Zacházení s telefonem učinilo na Fowlera veliký dojem a po čase vznikla v něm myšlenka, že by dal se telefon zdokonaliti. Mezi tím odštěňoval se do Portlandu v Oregon, kdež pracoval jako strojník v železniční dílně na káry. Při tom nepřestal přemýšlet o telefoně, jímž bylo by možno osobám mluvícím se viděti. Před krátkým časem se mu to povedlo a dnes jest "teleuon" už skutečností. Hlavní pomocníci při této práci byla mu depra Rosa. Vynález tento spočívá hlavně v tom, že k telefonickému stroji přidáno jest cosi jako fotografický stroj, který prostřednictvím elektrických proudů ukazuje obraz hovořících na obou stranách telefonu. Až dosud Fowler vynález tento veřejnosti neodevzdal, ježto chce prý ho ještě zdokonaliti, což je otázkou pouze několika měsíců.

Thawovy vyhlídky.

Hary K Thaw, vrah stavitele Stanforda Whiteho má velmi špatné vyhlídky do budoucnosti a uskutečnil-li se snaha veřejného žalobce, může se snadno státi, že dostane se na elektrickou židli. Jest již jisto, že předstíraní chomyslnosti u Thawa nebude bráno v úvahu. Veřejný žalobce Jerome měl prý delší poradu s pomocníkem svým Turnbullem a prohlásil, že učiní vše, aby Thaw zaslouženému trestu nešel. V nedávných dnech byla v úřadovně veřejného žalobce vyslychána jakási Anna Craneová, jež byla dobrou přítelkyní manželky Thaw-

ovy. Táz vydala o Thawovi svědeckví velmi nepříznivé. S manželkou zacházela prý nešetřně a často jí týral. Byla prý toho svědkem, že Thaw svou manželku několikrát i škrtil. Toto svědeckví bude v procesu s Thawem velice závažným.

Nový naturalizační zákon.

Dnem 27. září vejde v platnost nový naturalizační zákon, jímž bude přiběhnutí poněkud přitíženo. Občanské listy dle nového zákona budou vydávány pouze ve Washingtoně. Žádost o občanský list může býti zadána pouze u toho soudu, v jehož okrese má žadatel stálé bydliště. Občanem Spoj. Států může se státi jen ten, kdo po dobu pěti roků se stále zdržoval v zemi této a nejméně dva roky před zadáním žádosti, vyvezl si první občanský list. Kdo se občanem Spoj. Států státi chce, musí tento svůj úmysl o 90 dní dříve oznámit, podat žádost vlastnoručně podepsanou a dvěma svědky potvrzenou. Anarchisté nemohou se státi občany. Cizozemští šlechtici, jako knížata, baroni atd., chtějí-li se státi občany, musí se nejprve odříci svého titulu. Znalost angličtiny bude se vyžadovati bez výjimky a každý žadatel jest povinen složit zkoušku v řeči anglické. Za první občanský list bude se platiti \$1.00, za druhý \$2.0 a mimo to dlužno zapraviti všechna drobná vydání, s tím spojená.

St. Louis postížen vichřicí.

Hrozný víchr, spojený s lijákem a bouří, navštívil dne 26. července město St. Louis a způsobil mnoho škody. Jeden člověk byl smeten vichřem s vozu pod železniční lokomotivu a zabít. Množství lidí bylo poraněno řídicími se tabulemi a nápisy jednotlivých obchodů, jež víchr smetl dolů jako nějaké nepatrné třísky. V některých částech města byly i budovy značně poškozeny. Místy blesk zapálil i domy a během oně bouře, vypuklo 7 požárů. Dráty elektrických drah byly přetrhány a způsobily v ulicích veliký postrach a zmatek. Výletní parník Liberty postížen byl tímto vichřem při Alton, Ill., a huán byl po řece Mississippi ohromnou rychlostí. Ustrašení výletníci očekávali již smrt, když tu pojednou loď zahánána byla na měčtinu, odkudž po utišení bouře vytažena byla jiným parníkem. Taktéž jiná místa v Missouri i Illinois byla postížena touto vichřicí a všude způsobeno mnoho škod.

Mnohonásobný milionář zemřel.

New Yorku zemřel dne 22. července známý milionář Russell Sage v stáři 90 roků. Russell Sage, jehož jmění odhaduje se na 70 milionů, byl jedním z nejspokřívejších lidí na světě. Pracoval neuvěřitelně po celý svůj život a dokonce prý ani v noci si nedopřál pokoje. Svou kariéru začal jako poslíček v jistém grocery obchodě. Jako mladík 22-letý měl již zařízený pěkný velkoobchod a v roce 1858 měl nahospodařeno \$500,000. Různými spekulacemi a nevšední chytrostí získal jmění ohromné. Byl ženat podruhé. Ač-

koliv neměl žádné příčiny ku skrblivosti, přece spořil tak, že až tím stával se smělým. Obluky kupoval si vždy ušité a neplatil za ně nikdy více, než \$8.00 až \$10.00. Šperků nikdy nenosil. —Manželka zemřelého milionáře napraví prý nyní skoupnost manželovu tím, že z jmění jí zanechaného, jistou část věnuje dobročinným účelům. Sage odkázal veškeré své jmění ženě a v poslední vůli nařizuje pouze, aby všem vnukům a vnučkám vyplatila po \$25,000.

Krajan bude souzen pro vraždu.

Veliký rozruch způsobila v nedávných dnech v Pueblo, Colo., vražda, již dopustil se krajan Tomáš Sládek na svém spolurodákovi Pavlu Korbelovi. Dne 10. července večer přišli do slováckého hostince Marka Balaše na Santa Fé avenue někteří dělníci z blízké tavniny, mezi nimi Pavel Korbel a Tomáš Sládek. Mezi tím co hospodský byl obrácen k výčepu nápojů a uprostřed hřívového zpěvu, zatřeskla rána z revolveru. Pavel Korbel chytil se za prsa a vykřikem: "Tys mne střelil!" Hned nastal v hospodě veliký zmatek a většina hostů se rozutekla neb se schovala, jelikož nedávno v téže hostinci byla strašná potyčka s lupičem, což asi zůstalo lidem v živé paměti a vstříhel se považoval za obnovení útoku. V tom poplachu Sládek uprel. Ačkoli policisté po něm pátrali, nebyl dopaden až třetí den, kdy se dobrovolně vzdal, jsa zmofen hladem a žízní. Celý čas skrýval se v houští při řece. Korbel měl prostřelená prsa; kule pronikla plicemi i játrami a byla vzadu vyříznuta. Korbel měl zdravou soustavu a bojoval proti smrti do neděle večer, 15. července, kdy skončil. Jak se lékaři vyjádřili, rána byla příliš vážná. Při inkvestu nemohl býti nalezen jediný svědek, jenž by se přiznal, že viděl Sládku učiniti nějaký útočný pohyb. Předpokládá se, že Sládek se bude hájit výpovědí, že chtěl pouze ukázati revolver a že rána vyšla náhodou. Avšak dle hovoru jiných svědků vyjádřil se Korbel před smrtí, že měl krátce před tím nějaký spor se Sládkem a že prý Sládek hrozil pomstu. Tato výpověď bude Sládkovi ku škodě při výslechu. Korbel smad vyčítal, že Sládek dopustil se v starém kraji nějakých krádeží. Oba pocházeli z Dolních Budějovic u Hodonína na Moravě. Sládek bydlil v Americe teprve od ledna. Korbel zanechává manželku v Moravě. Výslech bude asi v září nebo v říjnu.

Pro pěták.

Ve West Newton, Pa., zastřelil 12-letý Ralph Bailes svého kamaráda Williama Burgharta pro pětácent. Hoši hráli si v přátelské shodě na dvoře, když k nim přišel starší bratr Burghartův a hodil jim pěták, aby si zaň něco koupili. Hoši tahali se oň delší chvíli, ale konečně se ho William přece zmocnil. To pohněvalo Bailese tou měrou, že chopil se brokovnice, jež ležela na dvoře, a střelil po svém malém kamarádovi. Kule prolela tomuto hlavou a okamžitě jej usmrtila.

Hrozné železniční neštěstí.

Z Norfolk, Va., se oznamuje: Hrozné železniční neštěstí se událo dne 22. července mezi Rockingham a Hamlet, N. C. Dva vlaky,

jedoucí proti sobě s ohromnou prudkostí se srazily. Oba parostroje a téměř všechny káry jsou rozbity. Strojvedoucí Lewis a topič Thomas Hill byli prvními, již mrtví vytaženi byli z trosk vlaku. Zpráva, jež došla do úřadovny v Norfolk, oznamuje, že 38 lidí bylo zabito a většina ostatních cestujících poraněna. V obou vlacích nalézali se většinou černoši. Na místo neštěstí byl ihned vyslán zvláštní vlak, jenž raněné i mrtvé odvezl do Rockinghamu. Neštěstí bylo zaviněno popletím signálů.

Vítězství organizovaného dělnictva.

Již před 14 roky přijal kongres předlohu, již se nařizuje, aby dělníci, pracující u spolkové vlády, pracovali pouze 8 hodin denně. Leč zákon ten byl pouze na papíře a ve skutečnosti se neprováděl. Na naléhání Samuela Gompersa, předsedy American Federation of Labor, slíbila konečně spolková vláda, že se zákon tento bude prováděti se nejpřísněji. Gompers podal Rooseveltovi úplný výkaz případů, v nichž podnikatelé vládních prací ignorují dělnický zákon a nechají své dělníky pracovati 9 až 10 hodin denně. Gompers dokázal, že přestupování zákona tohoto jest na denním pořádku, že státní úředníci o přestupech těchto dobře vědí, ale nezakročí proti viníkům, ba zlořády ty ještě zamlouvají. Vláda nařídila komisaři Neillimu, by vyšetřil, co jest pravdy v tvrzení Gompersově. Vyšetřování se zjisťlo, že všechna tvrzení zakládají se úplně na pravdě a vláda ještě tohoto týdne zakročí proti kontraktorům, již přestupují zákon o 8-hodinové době pracovní. V samotném Washingtoně, při stavbě nového mostu přes Connecticut Ave., který staví vláda nákladem jednoho milionu dolarů, pracují dělníci až 10 hodin denně. Podobně má se to i při stavbě nové loděnice v Charleston, S. C. President Roosevelt nařídil, aby každé překročení zákona o 8-hodinové době pracovní oznáměno bylo ministru spravedlnosti, který proti viníkům okamžitě zakročí. Toto presidentovo nařízení má veliký význam. Bude-li se dodržovati zákon o 8-hodinové době pracovní, budou potřebovati podnikatelé vládních prací o 20—25 procent dělníků více a přirozeně výdeje zvětší se rovněž o 20—25 procent. Kontraktoři prohlásili, že stojí-li vláda na svém stanovisku a chce-li 8-hodinovou dobu pracovní, musí o 20—25 procent na vládní práci přidati.

Krajan bude deportován.

Asi před měsícem zatčen byl na hranicích Beaver okresu, Pa., krajan J. Březnek, který prý spáchal vraždu na jistém Jašubovi 16. dubna v Hrabošce na Moravě. Hned po spáchání zločinu ujel do Ameriky. Zde dal si jiné jméno a našel si práci v Leetsdalle, Pa. Nikdo neměl ani tušení, že je vrahem a uprchlíkem před rukou spravedlnosti. Rakousko-uherský konsulát v Pittsburgu byl však uvědoměn o této věci a začal stopovati vraha s pomocí amerických detektivů. Konečně podařilo se detektivům Březneka vystopovati: byl ihned zatčen a uvězněn. Jakmile dojdou potřebné listiny, bude Březnek deportován.

Sinclair přece kandidátem.

Upton Sinclair, známý autor proslulé knihy "The Jungle," byl —jak se z Trenton, N. J., oznamuje—jmenován socialistickým kandidátem do kongresu za okresy Mercer, Hunterdon, a Somerset. Sinclair prý slíbil, že tuto nominaci na stále naléhání přijme. Agitace ve prospěch Sinclaira bude prý záhy zahájena. Až dosud volilo se v onom distriktu republikánsky.

Český farmář usmrčen.

Český farmář Frank Bílý, usazený 7 mil východně od Pawnee City, Wis., byl dne 26. července usmrčen, když jel po voze nedaleko od své farmy. Jel s ním jeho synovec a oba muži na voze stáli; starší Bílý držel brokovnici za ústí její. V tom náhle kola vozu narazila prudec na kámen, a nějak při tom vyšla rána z pušky. Celý náboj vnikl panu Bílému do boku a okamžitě jej usmrtil. Frank Bílý byl strýcem hochu Bílého, jenž byl usmrčen nešťastnou náhodou v neděli týden. Po Franku Bílému zůstala vdova s pěti dětmi.

Oprava sochy Svobody.

Socha Svobody v přístavu newyorském bude v brzkou dokonale opravena a znovu důkladně natřena. Za řadu let byla již důkladně ošlechána větrem a během času na povrchu jejím utvořila se silná vrstva měděnky. Panovala obava, že mohla tím socha tato utrpěti a proto rozhodla se vláda předejiti tomu důkladným natřením. Konečně světlo ve věci bude prý o mnoho silnější. Na opravu sochy určeno bylo \$63,800 a oprava bude provedena v době nejbližší.

Nová strana politická.

American Federation of Labor rozhodla se, že od nynějši doby bude činná jako samostatná politická strana. V právě minulých dnech vydala svůj program a zároveň vyzývá členy unii i své příznivce, aby podporovali její snahy při příštích volbách do kongresu. Svoje vystoupení jako samostatná strana odůvodňuje Americká Federace Práce tím, že sbory zákonodárné braly vždy ohled na všechny jiné třídy obyvatelstva, jen na dělnictvo nikoliv. Dělníci prý nechtějí o nic více práv, než tolik, kolik jich mají ostatní třídy obyvatelstva této země.

DROBNÉ ZPRÁVY.

—Během prvních tří měsíců v tomto roce usmrtily železnice 1,126 cestujících a poraněno bylo 17,170. Ztráty tyto jsou větší než v kterékoli bitvě. Zpráva tato dokazuje, že bezpečnostní opatření při amerických železnicích jsou nedokonalá.

—Osava červeneová vyžádala si až dosud 115 obětí, tudíž o mnoho více, než léta minulé. V Chicagu zahynulo 16 osob.

—Arthur Spaugh, jenž před časem zavraždil šerifa okresu Iron, byl v Centerville, Mo., dne 26. července odsouzen na pět a padesát roků do kázně.

—Srpnové číslo Appleton Magazine přináší několik vyobrazení od Čecha Alfonse Muchy a zároveň velice pěkné líčení "Léta v Čechách" z pera Ch. Revintova. V téže čísle nalézá se Gorkého úsudek o Americe a americké společnosti.